

Klauzulę wykonalności nadano
w dniu 13.03.2018 r. pkt II
na wniosek pełn. wierz. /K. 683/
r.pr. W. M..
Na zarządzenie Sędziego
z up. Kierownika Sekretariatu
Starszy Sekretarz Sądowy
Magdalena Stachera
Sygn. akt I ACa 631/17

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 12 stycznia 2018 roku
Sąd Apelacyjny w Szczecinie I Wydział Cywilny
w składzie następującym:

Przewodniczący:	SSA Ryszard Iwankiewicz
Sędziowie:	SA Agnieszka Sołtyka SA Krzysztof Górski (spr.)
Protokolant:	st.sekr.sądowy Magdalena Stachera

po rozpoznaniu w dniu 10 stycznia 2018 roku na rozprawie w Szczecinie

sprawy z powództwa (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością
w K.

przeciwko P. K. (1), M. K., G. K. i "(...)" spółce jawnej w S.

o zapłatę

na skutek apelacji pozwanej "(...)" spółki jawnej w S.

od wyroku Sądu Okręgowego w Szczecinie

z dnia 30 listopada 2016 roku, sygn. akt I C 851/15

I. **oddala apelację,**

**II. zasądza od pozwanej "(...)" spółki jawnej
w S. na rzecz powódki kwotę 4.050 (cztery tysiące pięćdziesiąt) złotych tytułem kosztów zastępstwa
procesowego w postępowaniu apelacyjnym.**

Krzysztof Górski Ryszard Iwankiewicz Agnieszka Sołtyka

Sygn. akt: I ACa 631/17

UZASADNIENIE

Powódka (...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w K. w pozwie przeciwko (...) Spółki Jawnej w S., G. K., P. K. (1) i M. K. wniosła o zasądzenie na jej rzecz solidarnie od pozwanych kwoty 76 702,98 zł wynikającej z Faktur VAT:

7.046,37 zł (wynikające z faktury VAT nr (...) z dnia 30.06.2014 r.) wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 30.08.2014 r. do dnia zapłaty,

1.182,67 zł (wynikające z faktury VAT nr (...) z dnia 24.07.2014 r.) wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 23.09.2014 r. do dnia zapłaty,

14.169,87 zł (wynikające z faktury VAT nr (...) z dnia 24.07.2014 r. wraz fakturą korygującą nr (...) z dnia 09.10.2014 r.) wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 23.09.2014 r. do dnia zapłaty,

6.002,92 zł (wynikające z faktury VAT nr (...) z dnia 29.07.2014 r.) wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 28.09.2014 r. do dnia zapłaty,

14.046,60 zł (wynikające z faktury VAT nr (...) z dnia 14.08.2014 r.) wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 14.10.2014 r. do dnia zapłaty,

4.021,93 zł (wynikające z faktury VAT nr (...) z dnia 19.08.2014 r.) wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 19.10.2014 r. do dnia zapłaty,

3.629,79 zł (wynikające z faktury VAT nr (...) z dnia 22.08.2014 r.) wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 22.10.2014 r. do dnia zapłaty,

13,87 zł (wynikające z faktury VAT nr (...) z dnia 01.09.2014 r.) wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 03.11.2014 r. do dnia zapłaty,

5.318,77 zł (wynikające z faktury VAT nr (...) z dnia 01.09.2014 r.) wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 03.11.2014 r. do dnia zapłaty

1.478,42 zł (wynikające z faktury VAT nr (...) z dnia 01.09.2014 r.) wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 03.11.2014 r. do dnia zapłaty,

5.136,48 zł (wynikające z faktury VAT nr (...) z dnia 02.09.2014 r.) wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 03.11.2014 r. do dnia zapłaty,

14.655,29 zł (wynikające z faktury VAT nr (...) z dnia 23.09.2014 r. wraz z fakturą korygującą nr (...) z dnia 10.10.2014 r.) wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 23.11.2014 r. do dnia zapłaty.

Nadto, powódka wniosła o zasądzenie na jej rzecz kosztów procesu według norm przepisanych w tym kosztów zastępstwa procesowego i opłaty od pełnomocnictwa.

W uzasadnieniu pozwu powódka wskazała, że dostarczyła pozwanym artykuły biurowe czego dowodem są dokumenty dostawy wychodzącej podpisane przez osobę upoważnioną ze strony pozwanych, a nadto dokumenty w postaci

potwierdzeń nadania przesyłek. Powódka wskazała faktury VAT, jakie wystawiła pozwanej spółce w związku z dokonaną sprzedażą. Ponadto, powódka oświadczyła, że pozwani do dnia sporządzenia pozwu nie zapłacili należności, co jest przyczyną żądania zapłaty 76 702,98 zł. Powódka wyjaśniła, że zaksięgowała kwotę 4 462,44 zł wynikającą z faktury korygującej nr (...) z 9 października 2014r. na poczet faktury VAT nr (...) z 24 lipca 2014r.

Odsetki zostały naliczone od dnia następnego po dniu wskazanym w fakturach VAT jako dzień płatności stosownie do art. 481 § 1 k.c.

W uzasadnieniu solidarności zobowiązania powódka wskazała na normy przepisów art. 22 § 2 k.s.h. i art. 31 § 2 k.s.h.

Pozwani solidarnie (...)Sp. j. w S., G. K., P. K. (1), M. K. wnieśli o oddalenie powództwa w całości i zasądzenie od powódki na rzecz pozwanych kosztów procesu.

W uzasadnieniu pozwani zakwestionowali powództwo co do zasady i wysokości dochodzonego roszczenia i podnieśli zarzut nieistnienia zobowiązania. Pozwani zaprzeczyli aby kiedykolwiek zamawiali towar u powódki wskazując, że ta nie przedstawiła na tą okoliczność dowodów. Pozwani zaprzeczyli również aby doręczone zostały im faktury VAT na rzekomo zamówiony towar, jak również jakoby w konsekwencji rzekomego zamówienia zawarli z powódką umowę sprzedaży wskazanego w załączonych do pozwu fakturach VAT towaru. W ocenie pozwanych załączone do pozwu faktury VAT są dokumentami prywatnymi i mają taką moc dowodową jaką mają tego rodzaju dokumenty. Faktura VAT nie jest również dowodem istnienia umowy. Do pozwu nie dołączono dowodu odbioru dokumentu przez pozwaną w tym dokumentów WZ lub listów przewozowych podpisanych przez pozwaną.

Pozwani wskazali również na przedwczesność powództwa z uwagi na niedoręczenie faktur VAT i wezwania do zapłaty.

Pozwani wyjaśnili, że nie kwestionowali roszczeń powódki ponieważ nie otrzymali faktur VAT oraz wezwania do zapłaty.

Powódka w piśmie z 9 października 2015r. (k.185 i n.) podtrzymała swoje żądanie. W uzasadnieniu powódka na potwierdzenia dostarczenia i odbioru przez pracownika pozwanej spółki przesyłek, przedstawiła listy przewozowe. Odbiór w siedzibie pozwanej spółki miał nastąpić bez zastrzeżeń w związku z czym powódka wykonała swoje zobowiązanie. Zamówienia były składane przez P. K. (2) i K. S., a przyjmowane przez A. G.. Przesyłki zostały dostarczone przez Kuriera (...) K. M.. Powódka oświadczyła, że faktury zostały wystawione i doręczone pozwanej zgodnie z terminami wystawienia faktur i strona pozwana nie kwestionowała ich. Wystawienie faktur u powoda odbywa się równoległe z wydaniem towaru. Po przygotowaniu wysyłki zamykany jest proces przygotowania i w tym momencie automat drukuje fakturę, która była wysyłana do pozwanego.

Pozwani oświadczyli, że działania powódki stanowią nieudaną próbę przekonania Sądu, że w niniejszej sprawie doszło do zamówienia i wydania towaru wskazanego w załączonych do pozwu fakturach VAT, w sytuacji gdy powódka w ogóle takiego towaru nie wydała pozwanej. W ocenie pozwanych treść dokumentów powołanych przez powódkę w żaden sposób nie dowodzi, że pozwana spółka zamawiała towar widniejący w treści faktur VAT powołanych przez powódkę oraz że pozwanej wydano taki towar.

Wobec powyższych okoliczności nie doszło, i nie mogło dojść do zawarcia umowy sprzedaży towaru, na podstawie której pozwana byłaby zobowiązana do zapłaty. Pozwana spółka nie zamawiała towaru wskazanego w załączonych do pozwu fakturach VAT, nie zawierała w tym zakresie jakiegokolwiek umowy, nie wydano jej takiego towaru, jak również samych faktur VAT. Pozwani kwestionują powództwo w całości, tym samym podtrzymują wszystkie twierdzenia zawarte w sprzeciwie.

W wykonaniu zobowiązania Sądu do przedłożenia dokumentów księgowych spółki pozwani oświadczyli, że istnieją w tym zakresie trudne do przezwyciężenia przeszkody wynikające z faktu rozwiązania umowy o obsługę księgową.

Powódka w piśmie z 22 lutego 2016r. podtrzymała dotychczasowe twierdzenia wnioski i zarzuty. Zdaniem powódki przedstawione listy przewozowe i potwierdzenia odbioru przesyłek, jakie przedłożyła w niniejszym procesie dowodzą

wykonania przez nią zobowiązania i uzasadniają żądanie zapłaty. Fakt odebrania towaru przez pozwaną spółkę, należytego wykonania zobowiązania przez powódkę i dokonywanych przez pozwaną spółkę zamówień towaru objętego powództwem dowieść mogą również zeznania zawnioskowanych świadków. Również procedura zamówień u powódki, sposób wystawiania i wysyłania faktur udowodniony może być zeznaniami świadka. Powódka podała, że faktury były wysyłane do pozwanej spółki zwykłą korespondencją oraz jako e-faktury.

Powódka zwróciła również uwagę na fakt, że sytuacją naturalną jest, że pracownicy spółki dokonują w jej imieniu zamówień towaru choć nie są ujawnieni w KRS.

Wyrokiem z dnia 30 listopada 2016 roku Sąd Okręgowy uwzględnił powództwo w całości.

Orzeczenie to oparte zostało o następujące ustalenia faktyczne:

(...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w K. w zakresie prowadzonej przez siebie działalności gospodarczej zajmuje się sprzedażą artykułów biurowych.

Powódka ma około 100 klientów. Jednym z klientów powódki była pozwana (...) Sp. j. w S. reprezentowana przez pozwanych G. K., P. K. (1), M. K. a nadto J. K. (1).

Zamówienia powódka otrzymuje pocztą elektroniczną albo faksem. Można zamówić towar również przez telefon w ramach zamówienia dodatkowego do wcześniej dokonanego. Po wysłaniu zamówienia klient otrzymuje od powódki potwierdzenie zamówienia wraz z ceną. Jest to proces automatyczny; potwierdzenie zamówienia z ceną wysyłane jest do klienta w momencie zamknięcia procesu ręcznego wprowadzania zamówienia do systemu przez upoważnionego pracownika powódki. W przypadku zamówień pozwanych była to A. Ł.. Zamówienie jest drukowane w magazynie i tworzona jest lista produktów, które są przygotowywane do wysłania. Obowiązkiem magazyniera jest zeskanowanie każdego produktu, który jest przygotowywany do wysłania, co stanowi podstawę do automatycznego stworzenia listy produktów, powstającej po zeskanowaniu wszystkich produktów przygotowywanych do wysłania. Wskazana lista wysyłana jest do klienta automatycznie wraz z fakturą. Również ceny produktów generowane są automatycznie. Cennik jest wysyłany raz do roku do wszystkich klientów przez pracowników działu handlowego powódki i opiekunów klientów za potwierdzeniem odbioru. Od każdego cennika klient ma swój rabat, który jest naliczany automatycznie przez system komputerowy powódki; pracownicy wprowadzają jedynie kody i wielkość zamówienia. Listy produktów są drukowane około godziny 15, a faktury przed północą, kiedy listy produktów są ukończone a towar odjechał do klienta. Dzieje się to automatycznie. W przypadku gdy klient nie wyrazi zgody jedynie na fakturę elektroniczną, powódka wysyła do niego również fakturę wydrukowaną. Zgoda na fakturę elektroniczną jest wyrażana raz i wówczas każda kolejna jest wysyłana tylko w tej formie. Osoby odpowiedzialne z przyjmowania zamówienia, jak A. Ł., uzyskują informację z systemu komputerowego powódki, że mają wysłać fakturę.

Pozwana (...) Sp. j. w S. zamówienia do powódki kierowała pocztą elektroniczną. W przypadku korekty zamówienia pracownicy pozwanej kontaktowali się z odpowiednim pracownikiem powódki, w tym A. Ł.. Pozwana spółka nie zgłaszała zastrzeżeń, co do zawieranych transakcji i ich wykonania przez powódkę.

Współpraca powódki z pozwaną spółką trwała od 2008r. do września 2014r. Pozwana zamawiała towar z całego zakresu asortymentu powódki. Pozwana zaliczała się do grupy klientów, dla których przewidziane były lepsze warunki zakupu. Pozwanej przysługiwał rabat.

Zamówiony towar był dostarczany samochodami firmy (...), wraz z listą zamówienia.

W przypadku opóźnienia z zapłatą faktury trwającego dłużej niż 5 dni, dany klient był blokowany w systemie komputerowym powódki i jego zamówienia nie były realizowane do czasu zapłacenia zaległej faktury.

Termin płatności faktur pozwanej wynosił 45 dni. Pozwana na czas nie regulowała swoich należności, co powodowało stosowanie blokady. Do kwietnia 2014r. pozwana spółka opłacała wystawiane jej faktury w typowy sposób dla klientów

powódki, to znaczy zdarzały jej się kilkudniowe opóźnienia w zapłacie. W okresie od kwietnia do czerwca 2014r. pozwana częściej zalegała z zapłatą; podjęła również próbę negocjacji z powódką.

Pozwana po upływie 30 dni od dnia płatności ostatniej faktury otrzymywała od powódki monity. Od lipca 2014r. powódka przestała regulować należności z wystawionych jej faktur.

Przysługujący pozwanej rabat powódka zaliczyła na poczet powstałej zaległości.

Powódka dostarczyła pozwanej towar o następującej wartości i w datach oraz określając datą płatności:

1. 7 046,37 zł – dostawa 1 lipca 2014r. ; płatność – 29 sierpnia 2014r. (232-236-zamówienie wraz z e-mailami, k.7-15 – faktury i dokumenty dostawy wychodzącej, k. 198 – potwierdzenie odbioru WZ, k. 200 – potwierdzenie odebrania przesyłki, k. 279-283 - faktury VAT i e-mail)
2. 1 182,67 zł – dostawa 25 lipca 2014r. ; płatność – 22 września 2014r. (218-219-zamówienie wraz z e-mailami, k. 16-20 – faktury i dokumenty dostawy wychodzącej, 190– potwierdzenie odbioru WZ, k. – 200 potwierdzenie odebrania przesyłki, k. 295-297 - faktury VAT i e-mail)
3. 14 169,87 zł – dostawa 25 lipca 2014r. ; płatność – 22 września 2014r. (k.220-226-zamówienie wraz z e-mailami, k.20-37 – faktury i dokumenty dostawy wychodzącej, 199– potwierdzenie odbioru WZ, k. – 200 potwierdzenie odebrania przesyłki, k. 285-294 - faktury VAT i e-mail)
4. 6 002,92 zł – dostawa 30 lipca 2014r. ; płatność – 27 września 2014r. (k.215-217-zamówienie wraz z e-mailami, k.38-42– faktury i dokumenty dostawy wychodzącej, 197– potwierdzenie odbioru WZ, k. 298-301 - faktury VAT i e-mail)
5. 14 046,60 zł – dostawa 18 sierpnia 2014r. ; płatność – 13 października 2014r. (227-231- zamówienie wraz z e-mailami, k.43-52– faktury i dokumenty dostawy wychodzącej, 191– potwierdzenie odbioru WZ, 206 potwierdzenie odebrania przesyłki, k. 302-308 - faktury VAT i e-mail)
6. 4 021,93 zł – dostawa 20 sierpnia 2014r. ; płatność – 18 października 2014r. (k. 213-214-zamówienie wraz z e-mailami, k.53-56 – faktury i dokumenty dostawy wychodzącej, 192– potwierdzenie odbioru WZ, k. 205 potwierdzenie odebrania przesyłki, k. 309- 311 - faktury VAT i e-mail)
7. 3 629,79 zł - dostawa 25 sierpnia 2014r. ; płatność – 21 października 2014r. (k. 209-210 - zamówienie wraz z e-mailami, k.57-60– faktury i dokumenty dostawy wychodzącej, 196– potwierdzenie odbioru WZ, 204 potwierdzenie odebrania przesyłki, k. 312-314 - faktury VAT i e-mail)
8. 13,87 zł – dostawa 2 września 2014r. ; płatność – 31 października 2014r. (k.211-212-zamówienie wraz z e-mailami, k.61 i 66 – faktury i dokumenty dostawy wychodzącej, 193– potwierdzenie odbioru WZ, 203 potwierdzenie odebrania przesyłki, k. 315-316 - faktury VAT i e-mail)
9. 5 318,77 zł – dostawa 2 września 2014r. ; płatność – 31 października 2014r. (k. 207-208 - zamówienie wraz z e-mailami, k. 62-63 i 66-67– faktury i dokumenty dostawy wychodzącej, 193– potwierdzenie odbioru WZ, 203 potwierdzenie odebrania przesyłki, k. 317-319 - faktury VAT i e-mail)
10. 1 478,42 zł – dostawa 2 września 2014r. ; płatność – 31 października 2014r. (k. 237-238-zamówienie wraz z e-mailami, k.64-65 i 68– faktury i dokumenty dostawy wychodzącej, 193– potwierdzenie odbioru WZ, 203 potwierdzenie odebrania przesyłki, k. 320-322 - faktury VAT i e-mail)
11. 5 136,48 zł – dostawa 3 września 2014r. ; płatność – 1 listopada 2014r. (228 i 231 - zamówienie wraz z e-mailami, k.69-70– faktury i dokumenty dostawy wychodzącej, 194– potwierdzenie odbioru WZ, 202 potwierdzenie odebrania przesyłki, k. 323-324 - faktury VAT i e-mail)

12. 14 655,29 zł – dostawa 24 września 2014r. ; płatność – 22 listopada 2014r. (239-243-zamówienie wraz z e-mailami, k.71-82– faktury i dokumenty dostawy wychodzącej, 195– potwierdzenie odbioru WZ, 201 potwierdzenie odebrania przesyłki, k. 325-331 - faktury VAT i e-mail)

Łączna kwota należności wyniosła 76 702,98 zł.

Sąd stwierdził, że ustalenia faktyczne oparł na dowodach z dokumentów szczegółowo wskazanych przy stanie faktycznym oraz zeznaniach świadków A. Ł. i J. K. (2) i K. M..

Sąd wskazał, że oceny dowodów w niniejszej sprawie dokonywać należało kompleksowo, to jest oceniać treść dokumentów w kontekście zeznań świadków. Sąd zwrócił uwagę, że zgromadzony materiał dowodowy jest spójny, wzajemnie ze sobą koresponduje tworząc logiczny obraz sytuacji. Twierdzenia świadków, zeznających rzeczowo i przedstawiających w szczególności sposób funkcjonowania przedsiębiorstwa powódki, znajdują pełne potwierdzenie w treści dokumentów. Jednocześnie nie sposób zgodzić się z twierdzeniem pozwanych, że brak dowodu potwierdzającego odbiór przez pozwaną spółkę towaru. Takim potwierdzeniem są listy przewozowe (potwierdzenia odbioru WZ (k.190-199 oryginały w kopercie na k.254). Na tych dokumentach widnieją podpisy pracowników pozwanego przedsiębiorstwa. Nie zgodził się Sąd ze stanowiskiem, że potwierdzić odbiór w imieniu spółki może jedynie osoba upoważniona do jej reprezentowania i widniejąca w KRS. Wątpliwości nie pozostawia w tym zakresie treść art. 97 k.c. stwierdzającego, że osobę czynną w lokalu przedsiębiorstwa przeznaczonym do obsługi publiczności poczytuje się w razie wątpliwości za umocowaną do dokonywania czynności prawnych, które zazwyczaj bywają dokonywane z osobami korzystającymi z usług tego przedsiębiorstwa.

W oparciu o przedstawione ustalenia Sąd uznał powództwo za zasadne.

Żądanie pozwu Sąd zakwalifikował i ocenił w płaszczyźnie normy art. 535 § 1 k.c. i po przedstawieniu jej treści wskazał, że sprzedaż jest umową dwustronnie zobowiązującą. Skutkiem zawarcia umowy sprzedaży jest zobowiązanie się sprzedawcy do przeniesienia własności rzeczy lub prawa na kupującego oraz zobowiązanie się kupującego do zapłacenia sprzedawcy umówionej ceny. Świadczenie jednej strony jest więc odpowiednikiem świadczenia drugiej strony. Z tej przyczyny umowa sprzedaży ma charakter umowy wzajemnej, w odniesieniu do której znajdują zastosowanie ogólne przepisy dotyczące zobowiązań wzajemnych (art. 487 k.c. i nast.). Świadczenia stron mają charakter ekwiwalentny w znaczeniu subiektywnym (zależnym od uznania stron).

Umowa sprzedaży ma charakter umowy konsensualnej w zakresie skutków obligacyjnych - zobowiązanie się sprzedawcy do przeniesienia własności rzeczy (prawa) na nabywcę i wydania rzeczy oraz zobowiązanie się kupującego do odebrania rzeczy i zapłaty ceny. Ważność umowy zależy więc wyłącznie od zgodnych oświadczeń woli stron, a wydanie rzeczy czy też zapłata ceny są zdarzeniami będącymi wyłącznie przejawami jej wykonania

Poza obowiązkiem przeniesienia na kupującego własności rzeczy, na sprzedawcy spoczywa obowiązek jej wydania.

Zawierając umowę sprzedaży, kupujący zobowiązuje się do zapłacenia umówionej ceny. Tym samym zapłacenie ceny jest podstawowym obowiązkiem kupującego.

Reasumując stanowiska stron Sąd wskazał, że osią sporu było to czy strony zawarły umowę, która zobowiązywałaby pozwaną spółkę do zapłaty i czy doszło do odebrania od powódki jakiegokolwiek towaru, za który należałaby się zapłata.

Sąd wskazał, że z zastrzeżeniem wyjątków w ustawie przewidzianych, wola osoby dokonującej czynności prawnej może być wyrażona przez każde zachowanie się tej osoby, które ujawnia jej wolę w sposób dostateczny, w tym również przez ujawnienie tej woli w postaci elektronicznej (oświadczenie woli) (art. 60 k.c.). Oświadczenie woli, które ma być złożone innej osobie, jest złożone z chwilą, gdy doszło do niej w taki sposób, że mogła zapoznać się z jego treścią. Odwołanie takiego oświadczenia jest skuteczne, jeżeli doszło jednocześnie z tym oświadczeniem lub wcześniej (art. 61 § 1 k.c.). Oświadczenie woli wyrażone w postaci elektronicznej jest złożone innej osobie z chwilą, gdy wprowadzono je

do środka komunikacji elektronicznej w taki sposób, żeby osoba ta mogła zapoznać się z jego treścią (art. 61 § 2 k.c.). Oświadczenie drugiej stronie woli zawarcia umowy stanowi ofertę, jeżeli określa istotne postanowienia tej umowy (art. 66 § 1 k.c.). Jeżeli oferent nie oznaczył w ofercie terminu, w ciągu którego oczekiwać będzie odpowiedzi, oferta złożona w obecności drugiej strony albo za pomocą środka bezpośredniego porozumiewania się na odległość przestaje wiązać, gdy nie zostanie przyjęta niezwłocznie; złożona w inny sposób przestaje wiązać z upływem czasu, w którym składający ofertę mógł w zwykłym toku czynności otrzymać odpowiedź wysłaną bez nieuzasadnionego opóźnienia (art. 66 § 2 k.c.). Jeżeli według ustalonego w danych stosunkach zwyczaju lub według treści oferty dojście do składającego ofertę oświadczenia drugiej strony o jej przyjęciu nie jest wymagane, w szczególności jeżeli składający ofertę żąda niezwłocznego wykonania umowy, umowa dochodzi do skutku, skoro druga strona w czasie właściwym przystąpi do jej wykonania; w przeciwnym razie oferta przestaje wiązać (art. 69). W razie wątpliwości umowę poczytuje się za zawartą w chwili otrzymania przez składającego ofertę oświadczenia o jej przyjęciu, a jeżeli dojście do składającego ofertę oświadczenia o jej przyjęciu nie jest wymagane - w chwili przystąpienia przez drugą stronę do wykonania umowy (art. 70 § 1 k.c.).

Sąd w oparciu o dowody z dokumentów oraz zeznań świadków, w szczególności A. Ł. i J. K. (2) ustalił, że strony pozostawały w wieloletniej relacji handlowej. Pozwana spółka była stałym klientem powódki, przy czym oba podmioty miały charakter gospodarczy i relacje między nimi dotyczyły prowadzonej przez nie działalności gospodarczej.

Sąd jako całkowicie niewiarygodne ocenił oświadczenia pozwanych, że nie zamawiali u powódki towaru. Sąd podkreślił, że zawarcie umowy sprzedaży w szczególności między przedsiębiorcami, kiedy umowy dotyczą rzeczy ruchomych (w terminologii handlowej przyjętej przez ustawodawcę - towaru) ma charakter wysoce niesformalizowany. Nie ma konieczności zawierania umowy w formie pisemnej. Przepisy Kodeksu cywilnego wskazują, że do zawarcia umowy dojść może poprzez jej wykonanie przez otrzymującego ofertę. Taka sytuacja miała miejsce w niniejszej sprawie. Powódka otrzymywała zamówienie wraz z e-mailami (k.207-243), następnie potwierdzała je przekazując informację o cenie, co wynika z zeznań świadków. Powódka sporządzała listę zamówienia i fakturę VAT. W przypadku pozwanej spółki dokumenty te przekazywane były w formie elektronicznej. Okoliczności te potwierdzają dowody w postaci: faktury VAT wraz z dokumentami dostawy wychodzącej (k.7-82), faktury VAT wraz z e-mailami (k.279-331), potwierdzenia nadania przesyłek (k.83 - 91). Zamówiony towar dostarczało zewnętrzne przedsiębiorstwo (...); odbiór towaru następował w miejscu wskazanym przez pozwaną, to jest w jej siedzibie. Okoliczności te wynikają z potwierdzenia odbioru WZ (k.190-199 oryginały w kopercie na k.254), potwierdzenie odebrania przesyłek (k.200-206) oraz zeznań świadka K. M..

W tych okolicznościach Sąd stwierdza, że pozwana spółka zawierała z powódką umowy sprzedaży oznaczone wymienionymi w pozwie fakturami i na kwoty w nich wskazane. Powódka prawidłowo również określiła w pozwie czas dostawy oraz termin zapłaty przez pozwaną, która korzystała z odroczonego terminu płatności. Okoliczności te znajdują potwierdzenie w dowodach z dokumentów dostawy.

Z uwagi na fakt, że powódka wykonała swoje zobowiązanie istnieją podstawy do oczekiwania wykonania przez pozwaną zobowiązania wzajemnego, to jest zapłacenia ceny, czego ta nie uczyniła. Obowiązek taki wynika wprost z art. 535 § 1 k.c.

Pozwani nie kwestionowali charakteru solidarnej odpowiedzialności za dochodzone przez powódkę w niniejszym postępowaniu należności. Sąd wskazał, że zgodnie z art. 22 § 2 Kodeksu spółek handlowych każdy wspólnik odpowiada za zobowiązania spółki bez ograniczenia całym swoim majątkiem solidarnie z pozostałymi wspólnikami oraz ze spółką, z uwzględnieniem art. 31 k.s.h.

Zgodnie z art. 31 k.s.h. wierzyciel spółki może prowadzić egzekucję z majątku wspólnika w przypadku, gdy egzekucja z majątku spółki okaże się bezskuteczna (subsydiarna odpowiedzialność wspólnika) (§ 1). Przepis § 1 nie stanowi przeszkody do wniesienia powództwa przeciwko wspólnikowi, zanim egzekucja z majątku spółki okaże się bezskuteczna (§ 2). Subsydiarna odpowiedzialność wspólnika nie dotyczy zobowiązań powstałych przed wpisem do rejestru (§ 3). Regulacja § 3 powoduje, że odpowiedzialność wspólnika spółki jawnej za zobowiązania

powstałe przed wpisem do rejestru ma charakter bezpośredni. Zatem w razie zasądzenia w takiej sytuacji należności wskutek uwzględnienia powództwa wytoczonego tylko przeciwko wspólnikom, wierzyciel może prowadzić egzekucję natychmiast z majątku wspólników, bez konieczności uprzedniego wykazywania bezskuteczności egzekucji prowadzonej wobec spółki. Taka sytuacja w niniejszej sprawie nie zachodzi.

Z uwagi na fakt, że pozwane osoby fizyczne był wspólnikami pozwanej spółki jawnej, co wynika z przedłożonego z pozwem odpisu KRS i braku zaprzeczenia przez pozwanych, w oparciu o ww. wskazane regulacje Kodeksu spółek handlowych ponoszą solidarną odpowiedzialność za zobowiązania tej spółki.

Sąd jako uzasadnione ocenił żądanie zapłaty odsetek. Powódka jako daty początkowe wskazała dzień po terminie płatności poszczególnych należności wynikających z faktur.

Zgodnie natomiast z art. 481 k.c. jeżeli dłużnik opóźnia się ze spełnieniem świadczenia pieniężnego, wierzyciel może żądać odsetek za czas opóźnienia, chociażby nie poniósł żadnej szkody i chociażby opóźnienie było następstwem okoliczności, za które dłużnik odpowiedzialności nie ponosi (§ 1).

Zatem z uwagi na uznanie zasadności żądania kwot głównych, jako zasadne, w kontekście ww. przepisu, Sąd uznał również sformułowane żądanie zapłaty odsetek.

Rozstrzygnięcie o kosztach procesu wynikające z zasady odpowiedzialności za wynik procesu Sąd uzasadnił odwołując się do art. 98 k.p.c.

Wyrok został zaksarzony w całości przez pozwaną spółkę. Apelująca zarzuciła:

1. Naruszenie art. 217 § 2 I 3 kpc poprzez pominięcie pisma procesowego pozwanej z dnia 28 kwietnia 2016 r., w którym pozwana wniosła o zobowiązania jej do złożenia pisma przygotowawczego, w sytuacji gdy zachodziły przesłanki do uwzględnienia tego pisma, w szczególności wobec faktu złożenia przez powoda rozbudowanego pisma przygotowawczego, w którym powód powołał szereg nowych, kluczowych dla wyniku sprawy twierdzeń i dowodów - a tym samym pozbawienie pozwanej możliwości ustosunkowania się do w/w twierdzeń i dowodów co skutkowało niekorzystnym dla pozwanej zróżnicowaniem sytuacji procesowej stron, które w konsekwencji doprowadziło do pozbawienia pozwanej możliwości obrony i stanowi przyczynę nieważności postępowania wskazaną w art. 379 pkt 5 kpc,
2. naruszenie art. 328 § 2 kpc w zw. z art. 217 kpc poprzez nierzetelne sporządzenie uzasadnienia i pominięcie w uzasadnieniu przyczyn, z powodu których Sąd pominął pismo procesowe pozwanej z dnia 28 kwietnia 2016 r. - w sytuacji gdy zachodziły przesłanki do dopuszczenia tego pisma oraz uwzględnienia w/w wniosku dowodowego,
3. naruszenie art. 207 § 6 kpc poprzez jego niezastosowanie i niepominięcie spóźnionych wniosków dowodowych i twierdzeń powoda wyrażonych w składanych przez niego w toku postępowania pismach przygotowawczych, a w konsekwencji dopuszczenie i przeprowadzenie spóźnionych dowodów i dokonania na ich podstawie ustaleń faktycznych w niniejszej sprawie,
4. błędy w ustaleniach faktycznych oraz oparcie rozstrzygnięcia o niepełny materiał dowodowy, z naruszeniem art. 233 §1 Kodeksu postępowania cywilnego, na skutek przeprowadzenia przez Sąd pierwszej instancji postępowania dowodowego bez rozważenia w sposób bezstronny i wszechstronny zebranego w sprawie materiału dowodowego (z naruszeniem zasad doświadczenia życiowego i zasad logicznego rozumowania oraz wykroczeniem poza ramy swobodnej oceny materiału dowodowego) i w konsekwencji błędne przyjęcie, że w niniejszej sprawie doszło do:
 - złożenia przez pozwaną zamówienia towaru wskazanego w załączonych do pozwu fakturach VAT, w sytuacji gdy powód nie przedstawił żadnych wiarygodnych dowodów na okoliczność złożenia przez pozwaną zamówienia towaru objętego załączonymi do pozwu fakturami VAT (tym samym nie udowodniła tych okoliczności), a W szczególności, że osoby uprawnione do reprezentacji pozwanej składały takie zamówienie - w konsekwencji naruszenia przepisów

prawa materialnego tj. art. 38 kc w zw. z art. 33 (1) kc w zw. z art. 29 ksh poprzez uznanie, że zamówienia w niniejszej sprawie zostały złożone przez pozwaną,

- zawarcia pomiędzy powodem jako sprzedającym, a pozwaną jako kupującym umowy sprzedaży towaru wskazanego w załączonych do pozwu fakturach VAT, w sytuacji gdy z zebranego w sprawie materiału dowodowego nie wynika, że pozwana w tym osoby uprawnione do reprezentacji pozwanej składały powódce oświadczenie woli w tym zakresie, a w konsekwencji naruszenia art. 535 kc poprzez jego zastosowanie i uznanie że pomiędzy stronami doszło do zawarcia umowy sprzedaży i pozwana była zobowiązana z tego tytułu do zapłaty,

- wykazania przez powoda wydania pozwanej towaru objętego fakturami VAT załączonymi do pozwu i odebrania przez pozwaną tego towaru, w szczególności przyjęcie że pozwana bądź jej upoważnieni pracownicy potwierdzili odbiór towaru w sytuacji gdy na podstawie zebranego w sprawie materiału dowodowego nie sposób ustalić, że doszło do wydania towaru osobom uprawnionym do reprezentacji pozwanej spółki, jak również że doszło do odbioru tego towaru przez pozwaną, w konsekwencji naruszenie przez Sąd art 535 kc poprzez jego zastosowanie i uznanie że pomiędzy stronami doszło do zawarcia umowy sprzedaży, wykonania tej umowy przez powoda i tym samym, aby pozwana była zobowiązana z tego tytułu do zapłaty,

- przekazania pozwanej przez powoda faktury VAT załączonej do pozwu, jak również skutecznego wezwania pozwanej do zapłaty, w sytuacji gdy okoliczność taka nie wynika z zebranego w sprawie materiału dowodowego,

- powstania po stronie pozwanej opóźnienia w spełnieniu świadczenia pieniężnego oraz uznania, że roszczenia powoda stały się wymagalne w terminach wskazanych w wyroku, w sytuacji gdy na podstawie zebranego w sprawie materiału dowodowego nie sposób ustalić, że pozwana była zobowiązana do spełnienia świadczenia pieniężnego, momentu wymagalności takiego zobowiązania oraz pozostawania w opóźnieniu w spełnieniu świadczenia pieniężnego.

W oparciu o przedstawione zarzuty wniesiono o uchylenie wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi Okręgowemu względnie o zmianę zaskarżonego wyroku i oddalenie powództwa w całości.

Zarazem skarżąca wniosła o rozstrzygnięcie na postawie art. 378 §2 k.p.c. sprawy także na korzyść współpозwanych dłużników solidarnych.

W uzasadnieniu rozwinięto przedstawione zarzuty.

Powódka wniosła o oddalenie apelacji przedstawiając wywód afirmujący rozstrzygnięcie Sądu Okręgowego i jego motywy .

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Zgodnie z art. 382 k.p.c. Sąd II instancji orzeka na podstawie materiału zebranego w postępowaniu w pierwszej instancji oraz w postępowaniu apelacyjnym. Z regulacji tej wynika, że postępowanie apelacyjne polega na merytorycznym rozpoznaniu sprawy. Oznacza to z kolei, że wyrok sądu drugiej instancji musi opierać się na jego własnych ustaleniach faktycznych i prawnych poprzedzonych ponowną oceną materiału procesowego.

Wykonując ten obowiązek Sąd Apelacyjny dokonał własnej oceny przedstawionego pod osąd materiału procesowego i w jej wyniku stwierdził, że Sąd Okręgowy w sposób prawidłowy przeprowadził postępowanie dowodowe, a poczynione ustalenia faktyczne (zawarte w wyodrębnionej redakcyjnie części uzasadnienia zaskarżonego wyroku) w zakresie istotnym dla rozstrzygnięcia nie są wadliwe i znajdują odzwierciedlenie w treści przedstawionych w sprawie dowodów. Sąd odwoławczy ustalenia Sądu Okręgowego czyni częścią uzasadnienia własnego wyroku, nie znajdując potrzeby ponownego ich szczegółowego przytaczania.

Trafne i nie wymagające pogłębienia są też wywody Sądu I instancji dotyczące kwalifikacji prawnomaterialnej roszczenia poddanego pod osąd oraz znajdującej zastosowanie w sprawie dla oceny tego roszczenia normy art. 535 k.c. Wobec wyczerpującego wyjaśnienia znaczenia tej normy oraz jej wykładni w uzasadnieniu wyroku Sądu Okręgowego,

także w tym zakresie zbędne jest ponawianie wyводу i wystarczającym jest odwołanie się do uzasadnienia zaskarżonego orzeczenia.

Wniosków co do poprawności kwestionowanego przez apelującą rozstrzygnięcia nie mogą zmienić argumenty zawarte w apelacji.

W pierwszej kolejności odnieść się należy do najdalej idącego argumentu dotyczącego nieważności postępowania wywodzonego z treści art. 379 pkt. 5 k.p.c. w zw. z art. 217 §2 i §3 k.p.c.

Skarżąca wywodzi swoje stanowisko z twierdzenia że Sąd I instancji wadliwie pominął jej żądanie zawarte w piśmie procesowym z dnia 28 kwietnia 2016 roku, w którym domagała się zobowiązania swojej osoby do złożenia pisma przygotowawczego mającego stanowić replikę w stosunku do pisma powoda z dnia 1 kwietnia 2016 roku.

Odnosząc się do tej części stanowiska pozwanej spółki stwierdzić należy wstępnie, że bezzasadnie wywodzi skarżąca, iż pominięcie jej wniosku mogło świadczyć o nieważności postępowania. Pomija bowiem apelantka, że po złożeniu tego wniosku odbyły się rozprawy w dniach 13 maja 2016 roku, 8 lipca 2016 roku 12 października 2016 roku i 16 listopada 2016 roku. Na rozprawach tych przeprowadzono kolejne czynności dowodowe. Na żadnej z tych rozpraw (mimo prawidłowego zawiadomienia) nie stawił się przedstawiciel pozwanej (czy też współpозwanych). Co więcej - pisma z żądaniem zobowiązania do złożenia pisma przygotowawczego pozwani składali także przed rozprawą, jaka odbyła się w dniu 27 kwietnia 2017 roku. Mimo zawartego w tych pismach twierdzenia o konieczności odnieisienia się do stanowiska powoda, także na tej rozprawie nie stawił się żaden z pozwanych. Zaniechano zatem konsekwentnie (mimo deklaracji o konieczności uzupełnienia stanowiska procesowego pozwanych) udziału w kolejnych rozprawach i wykonania prawa przedstawienia na rozprawie argumentacji.

Wobec tego dostrzec należy, że to właśnie rozprawa jest zasadniczą (kulminacyjną dla prezentacji i wyjaśnienia kompletnego stanowiska procesowego strony i przeprowadzenia dowodu) fazą postępowania. W trakcie rozprawy strony mają możliwość wykonywania swoich uprawnień procesowych i uzupełnienia stanowiska procesowego, wyczerpującego odniesienia się do argumentacji strony przeciwnej a także powoływania dowodów. Wnioski takie wynikają wprost z treści art. 210 k.p.c. W świetle §1 tego przepisu po wywołaniu sprawy bowiem strony zgłaszają ustnie swoje żądania i wnioski oraz przedstawiają twierdzenia i dowody na ich poparcie. Według zaś art. 210 §2 k.p.c. strona ma obowiązek złożenia oświadczenia co do twierdzeń strony przeciwnej dotyczących okoliczności faktycznych. Zarówno twierdzenia jak i wnioski dowodowe strona może przytaczać zasadniczo do chwili zamknięcia rozprawy (art. 217 §1 k.p.c., z ograniczeniami wynikającymi z art. 217 §2 i §3 k.p.c.).

Skarżąca nie dostrzega zarazem, że przewidziana w art. 207 k.p.c. możliwość zażądania przez sąd złożenia pisma przygotowawczego ściśle związana jest z organizacją rozprawy. Według art. 207 §3 k.p.c. przewodniczący może także przed pierwszym posiedzeniem wyznaczonym na rozprawę zobowiązać strony do złożenia dalszych (poza pozwem i odpowiedzią na pozew) pism przygotowawczych, oznaczając porządek składania pism, termin, w którym należy je złożyć, i okoliczności, które mają być wyjaśnione. W toku sprawy złożenie pism przygotowawczych następuje tylko wtedy, gdy sąd tak postanowi, chyba że pismo obejmuje wyłącznie wniosek o przeprowadzenie dowodu. Sąd może wydać postanowienie na posiedzeniu niejawnym.

Pismo przygotowawcze składane na podstawie zobowiązania określonego w art. 207 k.p.c. służyć więc powinno wyłącznie prawidłowemu przygotowaniu rozprawy w szczególności eliminacji potrzeby zbędnego jej odraczenia w przypadku złożenia nowych wniosków i powołania nowych twierdzeń dopiero na rozprawie. Innymi słowy zgodnie z art. 207 k.p.c. strona pozwana ma prawo do złożenia odpowiedzi na pozew, w której przedstawić powinna w sposób wyczerpujący swoje stanowisko w kontekście żądań pozwu. O potrzebie złożenia (wymiany) dalszych pism przygotowawczych decyduje sąd (a przed doręczeniem pozwu - przewodniczący). Sąd (przewodniczący) oznacza też kwestie które w piśmie powinny być wyjaśnione oraz ewentualny porządek składania pism. W świetle regulacji art. 207 k.p.c. do wyłącznej (dyskrecjonalnej) kompetencji sądu należy zatem decyzja o zobowiązaniu strony do złożenia pisma oraz o określeniu zakresu zagadnień, które w piśmie mają być przez stronę (strony) wyjaśnione. Innymi słowy norma ta zawiera kompetencję sądu (przewodniczącego), pozwalającą na moderowanie i kierunkowanie aktywności

procesowej stron w celu wyjaśnienia jeszcze przed rozprawą okoliczności istotnych (w świetle wstępnej oceny Sądu) dla rozstrzygnięcia lub prawidłowego przygotowania rozprawy.

W świetle normy art. 207 §6 k.p.c. strony mają bowiem prawo i obowiązek powołania twierdzeń faktycznych i dowodów już w swoich pierwszych pismach procesowych (odpowiednio w pozwie i odpowiedzi na pozew). Dalsze pisma (przygotowawcze) zasadniczo (poza zgłoszeniem wniosków dowodowych) służyć powinny wyjaśnianiu wątpliwości sądu co do znaczenia oświadczeń o faktach przedstawionych przez strony zgodnie z zasadami koncentracji materiału procesowego, względnie uzyskaniu przez Sąd jeszcze przed rozprawą stanowiska strony co do okoliczności przedstawionych przez stronę przeciwną.

Po złożeniu pozwu i odpowiedzi na pozew strona (bez zobowiązania sądu) ma zatem jedynie prawo złożyć (w formie pisemnej) wyłącznie wnioski dowodowe (art. 207 §6 k.p.c.). W pozostałym zakresie natomiast (odnoszącym się również do argumentacji strony przeciwnej przedstawionej w złożonych w wyniku zobowiązania sądu pismach przygotowawczych strona ma prawo przedstawić swoją uzupełniającą (adekwatną do stanu sprawy) argumentację na rozprawie.

W praktyce ukształtował się (aprobowany w judykaturze) kierunek wykładni normy art. 207 k.p.c. przyjmujący, że sąd na wniosek strony może też zezwolić na złożenie przez nią pisma przygotowawczego w sytuacji gdy sama strona dostrzeżenie konieczności odniesienia się jeszcze przed rozprawą do kwestii istotnych w jej przekonaniu dla zapewnienia prawidłowego toku sprawy. W takiej sytuacji do wniosku należy dołączyć pismo przygotowawcze. W przypadku odmowy uwzględnienia wniosku o zezwolenie następuje zwrot pisma na podstawie art. 207 §7 k.p.c.

Odmowa zezwolenia na złożenie pisma przygotowawczego nie może być jednak uznana za naruszenie przepisu art. 207 §3 k.p.c. czy też stanowić podstawy dla formułowania zarzutów wadliwego pominięcia zawartych w piśmie twierdzeń lub wniosków dowodowych (por. np. wywody zawarte w uzasadnieniu postanowienia SN z dnia 14 stycznia 2015, III CSK 317/14).

Strona bowiem ma prawo powołać twierdzenia i dowody na rozprawie zgodnie z normą (art. 217 §1 k.p.c.). Zatem odmowa zezwolenia na złożenie pisma lub jego zwrot na podstawie art. 207 §7 k.p.c. nie pozbawia strony możliwości przedstawienia jej inicjatywy dowodowej na rozprawie (granica praw strony w tym zakresie jest regulacja art. 217 §2 i 217 §3 k.p.c.).

W realiach sprawy zatem uwypuklić należy, że skoro strona pozwana (z własnej woli) nie brała udziału w kolejnych rozprawach i nie przedstawiła żadnych argumentów odnoszących się do stanowiska procesowego przedstawionego w pismach powoda złożonych przed rozprawą z dnia 27 kwietnia 2016, to obecnie nie może twierdzić, że doszło do nieważności postępowania wskutek uniemożliwienia jej odniesienia się do tej argumentacji zawartej we wcześniejszych pismach procesowych powoda.

Wreszcie dostrzec też należy, że strona pozwana uzasadniała żądanie zezwolenia („zobowiązania”) do złożenia pisma przygotowawczego treścią rzekomego pisma strony powodowej z dnia 1 kwietnia 2016. Do akt sprawy natomiast pismo takie nigdy nie zostało złożone. Przed rozprawą z dnia 27 kwietnia 2016 do akt złożono jedynie pismo z dnia 22 lutego 2016 zawierające odniesienie się do wcześniejszego pisma pozwanych. W piśmie tym nie powołano żadnych nowych okoliczności faktycznych ani dowodów.

Z kolei strona pozwana pomija to, że przy doręczeniu pisma powoda z dnia 22 lutego 2016 została zobowiązana zarządzeniem z dnia 31 marca 2016 do złożenia wymienionych tam dowodów, czego zaniechała. Nadto dodać należy, że pozwani nie stawili się na rozprawę mimo wezwania celem przesłuchania (i nie usprawiedliwili swojej nieobecności).

Te argumenty dodatkowo podważają zasadność zarzutu nieważności postępowania. Strona bowiem nie została pozbawiona możliwości prezentacji swojego stanowiska na rozprawie, lecz z niewyjaśnionych w apelacji przyczyn konsekwentnie nie brała udziału w kolejnych rozprawach, nie wykonywała zarządzeń sądu w zakresie obowiązku przedstawienia dowodów i nie korzystała z prawa do prezentacji na rozprawie swojego stanowiska procesowego.

Za bezzasadny uznać należy też zarzut naruszenia art. 328 §2 k.p.c. w zw. z art. 217 k.p.c.

Zgodnie z tym przepisem, uzasadnienie wyroku powinno zawierać wskazanie podstawy faktycznej rozstrzygnięcia, a mianowicie: ustalenie faktów, które sąd uznał za udowodnione, dowodów, na których się oparł, i przyczyn, dla których innym dowodom odmówił wiarygodności i mocy dowodowej, oraz wyjaśnienie podstawy prawnej wyroku z przytoczeniem przepisów prawa. W orzecznictwie jednolicie wskazuje się, że powołanie się na podstawę naruszenia w postaci art. 328 § 2 k.p.c. jest usprawiedliwione tylko wówczas, gdy z uzasadnienia orzeczenia nie daje się odczytać, jaki stan faktyczny lub prawny stanowił podstawę rozstrzygnięcia, co uniemożliwia kontrolę instancyjną (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 27 marca 2008 r., sygn. akt III CSK 315/07, niepubl., wyrok Sądu Najwyższego z dnia 21 lutego 2008 r., sygn. akt III CSK 264/07, pub. OSNC-ZD 2008, nr 4, poz. 118, wyrok Sądu Najwyższego z dnia 5 czerwca 2009 roku, sygn. akt I UK 21/09, LEX nr 515699). Inaczej rzecz ujmując, zarzut wadliwego sporządzenia uzasadnienia zaskarżonego orzeczenia może okazać się zasadny tylko wówczas, gdy z powodu braku w uzasadnieniu elementów wymienionych w art. 328 § 2 k.p.c. zaskarżone orzeczenie nie poddaje się kontroli, czyli gdy treść uzasadnienia orzeczenia sądu drugiej instancji uniemożliwia całkowicie dokonanie toku wywodu, który doprowadził do jego wydania. To, czy w istocie sprawa została wadliwie, czy prawidłowo rozstrzygnięta nie zależy od tego, jak zostało napisane uzasadnienie (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 4 marca 2009 roku, sygn. akt II PK 2010/08, LEX nr 523527, wyrok Sąd Najwyższego z dnia 16 grudnia 2008 roku, sygn. akt I PK 96/08, LEX nr 529754). Jedyne w takim wypadku uchybienie art. 328 § 2 k.p.c. może być uznane za mogące mieć wpływ na wynik sprawy (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 3 października 2008 roku, sygn. akt II PK 48/08, LEX nr 513006). Oznacza to, że nie każde uchybienie w zakresie konstrukcji uzasadnienia orzeczenia sądu drugiej instancji może stanowić podstawę do kreowania skutecznego zarzutu. Skarżący musi przy tym wykazać zaistnienie tego rodzaju wadliwości.

Odnosząc te uwagi do materiału procesowego w niniejszej sprawie stwierdzić należy, że norma art. 328 §2 k.p.c. nie wymaga podania przyczyn dla których sąd „pomija pismo procesowe” (w niniejszej sprawie wnioski o zezwolenie na złożenie pisma przygotowawczego). Jak wskazano zezwolenie na złożenie pisma pozostaje czynnością organizacyjną w stosunku do rozprawy i odmowa uwzględnienia wniosku zasadniczo nie wpływa na możliwość obrony praw strony na rozprawie. Brak zatem wyjaśnienia przyczyn odmowy zezwolenia na złożenie pisma w uzasadnieniu wyroku pozostaje bez wpływu na możliwość ustalenia motywów którymi kierował się Sąd przy rozstrzygnięciu sprawy i nie może uzasadniać zarzutu naruszenia art. 328 k.p.c.

Strona pozwana nie wykazała też, by zachowała prawo do powoływania się w apelacji na naruszenie art. 207 §6 k.p.c. polegające na uwzględnieniu przez sąd I instancji spóźnionych wniosków dowodowych powoda.

Wielokrotnie wskazywano w judykaturze, że podniesienie zarzutu naruszenia przepisów prawa procesowego nie powodujących nieważności postępowania a dotyczących uwzględnienia spóźnionego (zdaniem strony) wniosku dowodowego wymaga dla swej skuteczności uprzedniego złożenia zastrzeżenia do protokołu w trybie art. 162 k.p.c., zgodnie z którym strony mogą w toku posiedzenia, a jeżeli nie były obecne, na najbliższym posiedzeniu zwrócić uwagę sądu na uchybienia przepisom postępowania, wnosząc o wpisanie zastrzeżenia do protokołu. Stronie, która zastrzeżenia nie zgłosiła, nie przysługuje prawo powoływania się na takie uchybienia w dalszym toku postępowania, chyba że chodzi o przepisy postępowania, których naruszenie sąd powinien wziąć pod rozwagę z urzędu, albo że strona uprawdopodobni, iż nie zgłosiła zastrzeżeń bez swojej winy. W apelacji nie przedstawiono żadnych okoliczności które uprawdopodobniłyby brak winy pozwanej w zaniechaniu złożenia zastrzeżenia dotyczącego kolejnych (dotyczy to zwłaszcza kwestionowanych w apelacji a wydawanych na kolejnych rozprawach postanowień dowodowych z przesłuchania poszczególnych świadków).

Z uwagi więc na niezgłoszenie przez stronę powodową stosownego zastrzeżenia i zaniechanie wskazania by nastąpiło to bez winy skarżącej, podniesiony zarzut naruszenia art. 207 §6 k.p.c. nie może wpływać na ocenę prawidłowości zaskarżonego wyroku.

Jedynie więc dla porządku stwierdzić należy, że wobec treści art. 207 §6 k.p.c. Sąd posiada określony margines uznania czy istnieje jedna z wymienionych w tym przepisie przesłanek pozwalających na uwzględnienie wniosków

dowodowych mimo zaniechania ich złożenia w pozwie. Zarazem stwierdzenie takiej przesłanki i dopuszczenie dowodów (uznanie, że nie są spóźnione lub zachodzi wina strony w spóźnionym ich złożeniu względnie ich przeprowadzenie nie spowoduje zwłoki w postępowaniu czy też istnieją inne wyjątkowe okoliczności) powoduje, że dowody te jako element materiału procesowego podlegają ocenie zgodnie z art. 233 §1 k.p.c. Jeśli więc z jednej strony pozwana nie zarzucała sądowi uchybienia zgodnie z treścią art. 162 k.p.c. to obecnie nie może twierdzić, że sąd powinien przy ocenie materiału procesowego pominąć część dowodów które zdaniem strony pozwanej są spóźnione.

Wreszcie dostrzec też należy, że skarżąca kwestionując w uzasadnieniu przeprowadzenie dowodu z zeznań świadka i twierdząc że wniosek był spóźniony, nie wskazuje, którego konkretnie świadka argumentacja ta dotyczy. To zaś powoduje, że nie jest możliwe bardziej precyzyjne odniesienie się do twierdzeń pozwanej.

Zarzucając naruszenie art. 233 §1 k.p.c. i błędy w ustaleniach faktycznych, skarżąca pomija, że zasadniczą normą prawną, określającą kompetencje Sądu w zakresie oceny materiału procesowego, jest norma art. 233 §1 k.p.c., w myśl której sąd ocenia wiarygodność i moc dowodów według własnego przekonania, na podstawie wszechstronnego rozważenia zebranego materiału. Strony, zgodnie z art. 232 k.p.c. w zw. z art. 3 k.p.c. i 6 §2 k.p.c., mają obowiązek nie tylko przedstawić sądowi twierdzenia (przedstawić okoliczności faktyczne), z których wywodzą skutki prawne (którymi uzasadniają swoje żądania w procesie), ale też dowody, na podstawie których sąd będzie mógł ocenić czy twierdzenia te są prawdziwe, czy też powoływane są jedynie dla uzyskania korzystnego rozstrzygnięcia. Innymi słowy, każda ze stron ma obowiązek udowodnić fakty z których wywodzi swoje prawa. Ocena przedstawionych przez strony dowodów jest kompetencją sądu, a sposób tej oceny określa powołany wyżej przepis art. 233 k.p.c. Na tej podstawie sąd porównuje i waży walor wiarygodności poszczególnych dowodów oferowanych przez strony i ich wartość (moc dowodową) dla poczynienia ustaleń istotnych dla sprawy.

Wielokrotnie wyjaśniano już w dotychczasowym orzecznictwie Sądu Najwyższego, że w myśl normy art. 233 §1 k.p.c. sąd w ramach swoich kompetencji prawnych posiada przypisaną przez ustawę swobodę w ocenie wiarygodności i mocy dowodów. Sąd dokonuje tej oceny według własnego przekonania powziętego w wyniku bezpośredniego zetknięcia się z dowodami. Sąd porównuje wnioski wynikające z poszczególnych dowodów przy uwzględnieniu zasad logiki i doświadczenia życiowego i w efekcie ocena ich wiarygodność. Jeżeli więc z określonego materiału dowodowego sąd wyprowadza wnioski logicznie poprawne i zgodne z zasadami doświadczenia życiowego, to taka ocena dowodów nie narusza art. 233 § 1 k.p.c. i musi być uznana za prawidłową, choćby nawet w równym stopniu, na podstawie tego samego materiału dowodowego (np. po uznaniu innych z wykluczających się dowodów za wiarygodne), dawały się wysnuć wnioski odmienne.

W związku z tym, dla skutecznego postawienia zarzutu naruszenia normy art. 233 §1 k.p.c. nie wystarcza samo twierdzenie strony skarżącej o wadliwości dokonanych ustaleń faktycznych, odwołujące się do stanu faktycznego, który jej zdaniem odpowiada rzeczywistości (przedstawienie przez skarżącego własnej, odmiennej od sądowej, oceny materiału procesowego i poszczególnych dowodów). Skuteczny zarzut naruszenia zasady swobodnej oceny dowodów musi prowadzić do podważenia podstaw tej oceny z wykazaniem, że jest ona rażąco wadliwa lub oczywiście błędna (por. wyrok Sądu Najwyższego z 15 kwietnia 2004 r. IV CK 274/03, Lex nr 164852). Konieczne jest przy tym wskazanie przez skarżącego konkretnych przyczyn dyskwalifikujących wywody sądu I instancji w tym zakresie. W szczególności strona skarżąca powinna wskazać, jakie kryteria oceny naruszył sąd analizując materiał dowodowy, uznając brak wiarygodności i mocy dowodowej poszczególnych dowodów lub niesłusznie im ją przyznając (por. wywody Sądu Najwyższego m.in. w orzeczeniach z 23 stycznia 2001 roku, IV CKN 970/00, Lex nr 52753; z 12 kwietnia 2001 roku, II CKN 588/99, Lex nr 52347; z 10 stycznia 2002 roku, II CKN 572/99, Lex nr 53136). Jako zasadnicze kryteria tej oceny wyróżnia się więc zgodność wniosków sądu z zasadami logiki i doświadczenia życiowego oraz komplementarność (spójność) argumentacji, polegającą na wyprowadzaniu poprawnych wniosków z całokształtu materiału procesowego. Spójność ta będzie naruszana w przypadku nieuzasadnionego pominięcia przez sąd wniosków przeciwnych wynikających z części dowodów.

W niniejszej sprawie, w ocenie Sądu Apelacyjnego, skarżąca wywodu takiego nie przedstawiła, poprzestając w istocie na powtórzeniu tezy o nieudowodnieniu faktów, z których powódka wywodziła swoje racje i prezentacji własnej

oceny poszczególnych dowodów. Jak wskazano jednak, tak przedstawiona argumentacja nie może być uznana za wystarczającą. Już to czyni zarzut pozwanej bezzasadnym.

Niezależnie od tego stwierdzić należy, że poszczególne argumenty apelacji dotyczące błędnych ustaleń nie dostrzegają, że sąd ustaleń takich nie poczynił. Skarżąca wielokrotnie uwypukla, że nie doszło do złożenia zamówień pokwitowania odbioru towaru i podpisania faktu przez osoby upoważnione do reprezentacji spółki zgodnie z treścią wpisów w rejestrze sądowym. Jednak nie dostrzega apelująca, że Sąd nie opierał rozstrzygnięcia o tego rodzaju ustalenia. Przeciwnie, Sąd Okręgowy wyraźnie wskazał, że do zawarcia umów sprzedaży doszło wskutek złożenia zamówienia przez pracownika pozwanej spółki za pośrednictwem poczty elektronicznej a odbiór towaru był kwitowany od kuriera przez osobę odpowiedzialną w strukturze przedsiębiorstwa pozwanej spółki za stan magazynów. Sąd nie ustalał też tego, by faktury były podpisywane przez współników pozwanej. Jasno wynika z uzasadnienia Sądu, że ustalono, iż faktury między stronami wystawiane były (zgodnie z obowiązującymi przepisami) bez podpisu kupującego i przesyłane kupującemu drogą elektroniczną.

Bezzasadnie też skarżąca twierdzi, że Sąd nie miał podstaw, by na podstawie złożonych przez stronę powodową wydruków korespondencji ustalać fakty dotyczące poszczególnych transakcji i wartości towarów. Nie dostrzega bowiem apelująca, że Sąd dokonał analizy całokształtu materiału procesowego, rozpoczynając swój wywód od tego, że strony utrzymywały od kilku lat stałą współpracę handlową, dotyczącą obrotu materiałami biurowymi. Pozwana spółka była więc stałym kontrahentem (klientem) powódki i w ramach stałych stosunków strony wypracowały obopólnie akceptowana praktykę składania zamówień i wykonywania umów oraz rozliczania należności. W tym kontekście Sąd Okręgowy zgodnie z wzorcem oceny wyrażanym przez normę art. 233 §1 k.p.c. uwzględnił obok przedłożonych wydruków dokumentów elektronicznych (korespondencji email) także listy przewozowe i faktury VAT, oceniając te dowody w świetle zeznań przesłuchanych świadków. Prawidłowo Sąd uznał, że nie ma podstaw w materiale procesowym, by odmówić waloru wiarygodności zeznaniom świadków. Nie ma też w związku z tym podstaw, by kwestionować rzetelność korespondencji i dokumentów rozliczeniowych. Uwypuklić w tym kontekście należy ponownie, że pozwana była dwukrotnie wzywana (na wniosek powoda) do złożenia do akt własnej dokumentacji księgowej w celu ustalenia, czy faktury dokumentujące roszczenia objęte sporem zostały przez pozwaną ujęte w rozliczeniach księgowych i nie były kwestionowane. Mimo pouczenia o skutkach zaniechania wykonania zarządzenia i pomimo dwukrotnego wezwania dokonywanego w roku 2016, pozwana (tłumacząc początkowo zwłokę reorganizacją obsługi księgowej i nie odpowiadając na kolejne wezwanie) do zakończenia postępowania przed sądem II instancji dokumentów tych nie złożyła i nie przedstawiła żadnych racjonalnych argumentów uzasadniających to zaniechanie. Przyjąć więc należy, że w istocie pozwana odmówiła złożenia dokumentów objętych zarządzeniem.

Ocena procesowego znaczenia odmowy przedłożenia przez stronę dowodów dokonywana jest na podstawie art. 233 §2 k.p.c. przy zastosowaniu opisanych wyżej reguł dotyczących oceny materiału procesowego (art. 233 §1 k.p.c.). W tym kontekście, biorąc pod uwagę wnioski wynikające z zeznań przesłuchanych świadków oraz treść złożonej korespondencji email pochodzącej od powanej spółki (jej pracowników), stwierdzić należy, że zaniechanie przedłożenia dowodów (a także nieusprawiedliwiona nieobecność pozwanych wzywanych celem przesłuchania w charakterze strony) umacniają tezę dotyczącą waloru wiarygodności zeznań przesłuchanych osób. Dostrzec należy zwłaszcza, że wynikające z materiału procesowego zachowanie się pozwanej po powstaniu zaległości (niewykazanie by pozwana kwestionowała zaległość i fakt zawarcia umów sprzedaży oraz dostawy towarów) połączone z brakiem przedstawienia dowodów, których dysponentem była pozwana spółka a które pozwalałyby na przesądzenie kwestii uzyskania przez pozwaną kwestionowanych obecnie faktur VAT i ich użycia w ramach rozliczeń księgowych trafnie poczytane zostały przez sąd Okręgowy jako potwierdzające stanowisko powoda.

Odwołując się do treści art. 3 k.p.c. oraz art. 6 §2 k.p.c. i art. 210 §2 k.p.c. wyjaśnić też trzeba, że na stronie procesu spoczywa tzw. ciężar wspierania procesu co oznacza, że strona ma obowiązek przedstawienia twierdzeń prawdziwych a zarazem kompletnych (odnoszących się do wszystkich istotnych dla sprawy faktów) oraz wypowiedzenia się co do faktów przytaczanych przez stronę przeciwną. W realiach niekwestionowanej przez pozwaną stałej współpracy między stronami trwającej od 2008 roku, pozwana miała więc w świetle art. 3 k.p.c. i 210 §2 k.p.c. powinność przytoczenia własnych twierdzeń co do stanu rozliczeń między stronami, treści składanych zamówień i przyczyn ustania współpracy

w 2014 roku. Brak takich twierdzeń (w istocie ograniczenie się do podnoszenia kwestii formalnych i przeczenia mocy dowodowej dowodów przedstawionych przez powódkę) również musi być oceniane jako podważające wiarygodność pozwanej i jej stanowiska procesowego. Jako takie wpływa na ocenę materiału procesowego.

W rezultacie stwierdzić należy, że eksponując dla uzasadnienia zarzutu naruszenia art. 233 k.p.c. kwestię braku dowodu złożenia oświadczeń przez osoby uprawnione do reprezentacji zgodnie z KRS, nie podważa w istocie faktów w oparciu, o które Sąd I instancji uznał, że umowy zostały zawarte wskutek wykonania zamówień złożonych w ramach stałej współpracy przez pracowników spółki.

Z tych przyczyn za bezzasadne uznać należało zarzuty dotyczące naruszenia art. 233 §1 k.p.c. i wywodzonych z tego tez o błędach w ustaleniach faktycznych.

Z zarzutami tymi skarżąca wiąże zarzut naruszenia art. 535 k.c. wywodząc, że wobec braku dowodu zawarcia umowy (lub odebrania towaru czy też akceptacji faktur VAT) przez osoby uprawnione do reprezentacji spółki wskazane w KRS błędnie Sąd uznał, że doszło do zawarcia umowy sprzedaży. Pomija jednak skarżąca wywód Sądu Okręgowego wskazujący trafnie na specyfikę transakcji zawieranych w profesjonalnym obrocie gospodarczym przy użyciu środków porozumiewania się na odległość, oraz regulację prawną wskazującą na odformalizowanie składania oświadczeń woli kreujących umowy zawierane w obrocie gospodarczym między przedsiębiorcami (zwłaszcza pozostającymi w stałych stosunkach gospodarczych) oraz pozwalającą na przypisywanie przedsiębiorcy faktu złożenia oświadczenia woli na podstawie oświadczeń przesyłanych elektronicznie czy wreszcie na podstawie zachowania się (np. przystąpienia do wykonywania umowy).

W tym kontekście stwierdzić należy, że brak dowodu złożenia oświadczenia woli przez osoby upoważnione do reprezentacji (wspólników) spółki jawnej nie wyłącza przypisania spółce faktu złożenia oświadczenia woli kreującego umowę sprzedaży.

Oświadczenie woli może być zgodnie z art. 60 k.c. wyrażone przez każde zachowanie się osoby, które ujawnia jej wolę w sposób dostateczny w tym również przez ujawnienie tej woli w postaci elektronicznej. Zwłaszcza w profesjonalnym obrocie gospodarczym między podmiotami pozostającymi w stałych stosunkach handlowych, określone zachowania tworzące obopólnie akceptowaną praktykę współpracy w dłuższym okresie czasu, mogą być uznane (odczytywane) jako wyraz woli zawarcia umowy. Z kolei niezakwestionowanie odczytania przez kontrahenta znaczenia pewnego zachowania lub składanych oświadczeń może być uznane za akceptację (potwierdzenie) woli wywołania skutków prawnych.

W praktyce gospodarczej (zwłaszcza w większych i bardziej skomplikowanych strukturach gospodarczych, tworzonych przez osoby prawne zatrudniające pracowników odpowiedzialnych za funkcjonowanie poszczególnych działów, czy też subjednostek organizacyjnych prowadzonego przedsiębiorstwa), często powierzane jest pracownikom (nie będącym osobami ujawnionymi w KRS jako umocowane do reprezentacji) dokonywanie pewnych czynności prawnych związanych z zajmowanym stanowiskiem lub zakresem odpowiedzialności. Praktyka taka jest obserwowana w obecnych realiach rynkowych zwłaszcza w przypadku czynności i oświadczeń periodycznych (powtarzalnych), dokonywanych w stosunku do stałego kontrahenta, dotyczących umów rutynowych (np. dotyczących zaopatrzenia w materiały lub prefabrykaty) niezbędnych dla prawidłowego funkcjonowania przedsiębiorstwa. Akceptowanie takiego podziału czynności przez osoby statutowo uprawnione do reprezentacji spółki w dłuższym okresie czasu (niekwestionowanie czynności dokonywanych przez pracowników) może być przez kontrahenta pozostającego w stałych stosunkach gospodarczych odczytywane jako wyraz woli umocowania pracowników do składania powtarzalnych zamówień i kwitowania odbioru świadczenia spełnionego w odpowiedzi na takie zamówienia.

Dokonując w tym kontekście materialnoprawnej oceny stanu faktycznego, trafnie Sąd Okręgowy przyjął za punkt wyjścia dla swoich rozważań wcześniejszą (trwającą od roku 2008 do roku 2014) praktykę współpracy między stronami polegającą na składaniu zamówień na towary powódki przez pracowników pozwanej spółki za pośrednictwem poczty e-mail a następnie przesyłania towarów za pośrednictwem przewoźnika (firmy kurierskiej) i kwitowania odbioru przez pracowników odpowiedzialnych za przyjmowanie towarów do magazynu. Strony łączyła

współpraca o charakterze stałym, o czym świadczy to, że pozwana otrzymywała specjalne ceny na kupowane towary. Materiały biurowe były wykorzystywane w ramach działalności powódki i były zamawiane cyklicznie.

Skoro do 2014 roku tryb składania zamówień był bezspornie akceptowany i honorowany prawnie przez obie strony, to przyjąć należy w świetle materiału procesowego, że pracownicy składający zamówienia posiadali udzielone co najmniej konkludentnie pełnomocnictwa do dokonywania tego rodzaju czynności. W tym kontekście faktycznym brak zakwestionowania dowodów rozrachunkowych (zgodności towaru z zamówieniami i zgodności treści faktur VAT ze świadczeniem sprzedawcy i skorelowanym z nim obowiązkiem kupującego co do zapłaty ceny), poczytać należy za wystarczający dla przypisania pozwanej co najmniej dorozumianej akceptacji uzyskanego świadczenia, generującej obowiązek zapłaty ceny w terminie wskazanym w kolejnych fakturach dołączonych do pozwu.

Skarżąca nie przedstawiła żadnych argumentów podważających to wnioskowanie.

Nie powołano też innych kwestii pozwalających na podważenie zasadności zastosowania normy art. 535 k.c. do oceny prawnej przedstawionych pod osąd roszczeń. Z tych przyczyn bezzasadnie zarzuca Sądowi naruszenie tego przepisu.

W rezultacie nie sposób przyjąć, by Sąd Okręgowy dopuścił się naruszenia art. 481 k.c. co skarżąca opiera o założenie, że nie doszło do zawarcia umów sprzedaży o treści wskazanej w pozwie. Niepodważenie ustaleń i wniosków prawnych sądu co do treści stosunku prawnego oraz nieprzedstawienie żadnych argumentów, które skutkowałyby przyjęciem, że pozwana nie popadła w opóźnienie z zapłatą ceny, czyni bezzasadnym także zarzut naruszenia art. 481 k.c. wyrażony w uzasadnieniu apelacji.

Z przedstawionych przyczyn, na postawie art. 385 k.p.c. orzeczono o oddaleniu apelacji.

O kosztach postępowania odwoławczego orzeczono stosując normę art. 98 k.p.c. Biorąc pod uwagę wartość przedmiotu zaskarżenia i wynik postępowania uznać należało że powódka wygrała proces w II instancji w całości i ma prawo żądać zwrotu całości poniesionych kosztów.

Na koszty powódki składa wynagrodzenie pełnomocnika ustalone jako 75% stawki minimalnej stosownie do treści §2 pkt. 6) w zw. z §10 ust 1 pkt. 2) rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 roku w sprawie opłat za czynności adwokackie (Dz. U. 2015 roku, poz. 1800) w brzmieniu obowiązującym w dacie wniesienia apelacji.

Agnieszka Sołtyka Ryszard Iwankiewicz Krzysztof Górski